

Seat No. : _____

AA-103

April-2019

M.Ed., Sem.-II

A-006 : Education (Perspectives in Teacher Education)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) પ્રશ્ન ધ્યાનથી વાંચો અને મુદ્દાસર જવાબ લખો.
(2) અસંબંધ લખાણ બદલ ગુણ કાપવામાં આવશે.

SECTION – I

1. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો : 14

- (a) ICSSRનું આખું નામ લખીને તેના ગમે તે છ હેતુઓ સમજાવો.
(b) શિક્ષક પ્રશિક્ષકોના વ્યાવસાયિક સંગઠનોનું મહત્ત્વ દર્શાવતા ગમે તે સાત મુદ્દાઓ વિસ્તૃત રીતે સમજાવો.

અથવા

- (a) રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ સંસ્થાન (NIE) ના મુખ્ય વિભાગોના નામ જણાવીને દરેકના બે-બે કાર્યો જણાવો.
(b) શિક્ષકો માટેની ગમે તે ચૌદ આચાર સંહિતાઓ જણાવો.

(B) નીચેનામાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો. 4

- (a) TISSનું પહેલું નામ શું હતું ?
(b) ગુજરાત શિક્ષક પ્રશિક્ષક માર્ગદર્શક સંઘનું છેલ્લું અધિવેશન કઈ યુનિવર્સિટીમાં યોજવામાં આવ્યું હતું ?
(c) અમદાવાદના શહેરી DIETનું કાર્યાલય કયા વિસ્તારમાં છે ?
(d) શિક્ષક પ્રશિક્ષકનો અર્થ લખો.
(e) CASEનું આખું નામ લખો.
(f) ગુજરાત શિક્ષક પ્રશિક્ષક માર્ગદર્શક સંઘનાં મુખ્ય બે હેતુઓ જણાવો.

2. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

14

- (a) DIETનું આખું નામ જણાવીને તેના તમામ વિભાગોના નામ જણાવો તથા દરેક વિભાગના એક-એક કાર્યો જણાવો.
- (b) NCTEના છેદ્યાં ધારા ધોરણો મુજબ માધ્યમિક શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાના આચાર્ય તથા તમામ વિષયોના પ્રાધ્યાપકો માટેની આવશ્યક લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત જણાવો.

અથવા

- (a) શિક્ષક પ્રશિક્ષકોની વર્ગખંડ બહારની ગમે તે સાત ભૂમિકાઓ સમજાવો.
- (b) યુનિવર્સિટી ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ એજ્યુકેશનના કાર્યો સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.

3

- (a) NCTE ક્ષેત્રીય કાર્યાલયો કયા શહેરોમાં આવેલા હતા ?
- (b) શિક્ષક પ્રશિક્ષકોનો વ્યાવસાયિક વિકાસ કરવામાં UGCના HRDCની બે ભૂમિકાઓ જણાવો.
- (c) માધ્યમિક શિક્ષક પ્રશિક્ષણની ગમે તે બે મર્યાદાઓ જણાવો.
- (d) શિક્ષક પ્રશિક્ષક સંઘની ગમે તે બે મર્યાદાઓ જણાવો.
- (e) માધ્યમિક શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાએ અઠવાડિયામાં કેટલા કલાક કામ કરવાનું હોય છે ?

SECTION – II

3. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

14

- (a) સેવા વિસ્તરણ કેન્દ્ર (Extension Service Centre) નો અર્થ લખીને તેના ગમે તે છ હેતુઓ સમજાવો.
- (b) શિક્ષકો માટેની સેવાકાલીન તાલીમનો અર્થ સમજાવીને તેના ગમે તે છ હેતુઓ સમજાવો.

અથવા

- (a) શિક્ષક પ્રશિક્ષકોને ધ્યાનમાં રાખીને શૈક્ષણિક સંશોધન માટેની ગમે તે એક સમસ્યા લખો અને તેના સંદર્ભમાં ક્રમ નીચે જણાવેલ મુદ્દાઓને ધ્યાનમાં રાખીને સંશોધન પ્રસ્તાવ લખો.
- અભ્યાસના હેતુઓ,
 - સંશોધન પ્રશ્નો અથવા ઉત્કલ્પનાઓ,
 - અભ્યાસનું મહત્ત્વ,
 - સંશોધનની મર્યાદાઓ
- (b) શિક્ષક પ્રશિક્ષકોના નિરંતર શિક્ષણ (Continuing Education) કાર્યક્રમ માટેની પદ્ધતિઓ સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી ગમે તે ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.

4

- શું બી.એડ.ની તાલીમ બાદ શિક્ષકની નોકરી માટે ઉમેદવારોની સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા લેવી જોઈએ ? શા માટે ? ગમે તે બે કારણો જણાવો.
- બી.એડ.ના ઈન્ટર્નશીપ કાર્યક્રમની ગમે તે બે ઉપયોગિતા જણાવો.
- સાંસ્કૃતિક ક્ષેત્રે શિક્ષકોએ શું જાણો આપવો જોઈએ ? ગમે તે બે મુદ્દાઓ જણાવો.
- વર્તમાન સમયમાં પ્રશિક્ષાર્થીઓના સંદર્ભમાં શિક્ષક પ્રશિક્ષણનું સૌથી મોટું દૂષણ જણાવો.
- બી.એડ.ની તાલીમ દરમિયાન તમે અનુભવેલી ગમે તે બે સમસ્યાઓ જણાવો.
- વિશિષ્ટ શિક્ષણનો અર્થ જણાવો.

4. (A) નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો :

14

- શિક્ષક પ્રશિક્ષણ કાર્યક્રમ અંગેની પ્રવેશ પ્રક્રિયા અંગેની સમસ્યાઓ જણાવીને તેને દૂર કરવાના ઉપાયો સૂચવો.
- શિક્ષકો માટેની સેવાકાલીન તાલીમની ગમે તે સાત મર્યાદાઓ સમજાવો.

અથવા

(a) શિક્ષક પ્રશિક્ષકોએ તેમની વ્યાવસાયિક સજ્જતા વધારવા માટે કયા કાર્યો કરવા જોઈએ ? ગમે તે સાત કાર્યો સમજાવો.

(b) પ્રાથમિક શિક્ષકો માટેની સેવા કાલીન તાલીમને અસરકારક બનાવવા માટેના ગમે તે સાત ઉપાયો સમજાવો.

(B) નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.

3

(a) સેવા વિસ્તરણ કેન્દ્રોની ગમે તે બે મર્યાદાઓ જણાવો.

(b) વ્યવસાયનો અર્થ જણાવો.

(c) શિક્ષક પ્રશિક્ષણ સંસ્થાઓની ગમે તે બે વહીવટી સમસ્યાઓ જણાવો.

(d) માધ્યમિક શાળામાં વ્યાયામ શિક્ષક બનવા માટેની લઘુત્તમ શૈક્ષણિક લાયકાત જણાવો.

(e) માધ્યમિક શિક્ષકોએ તેમની વ્યાવસાયિક ક્ષમતા વધારવા માટે શું કરવું જોઈએ ? ગમે તે બે મુદ્દાઓ જણાવો.

Seat No. : _____

AA-103

April-2019

M.Ed., Sem.-II

**A-006 : Education
(Perspectives in Teacher Education)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Read the questions carefully and write the answers to the point.
(2) Marks will be deducted for irrelevant writing.

SECTION – I

1. (A) Answer the following questions : **14**

- (a) By giving full form of ICSSR, explain any six objectives of the same.
- (b) Explain any seven points in detail showing importance of professional organisations of teacher educators.

OR

- (a) Give the names of main departments of National Institute of Education and state two functions of each.
- (b) State any fourteen codes of ethics for teachers.

(B) Answer any **four** of the following questions : **4**

- (a) What was the first name of TISS ?
- (b) In which university the last conference of Gujarat Teacher Educator Guide Association's held ?
- (c) In which area Urban DIET of Ahmedabad is situated ?
- (d) Write the meaning of teacher educator.
- (e) Write full form of CASE.
- (f) Write two objectives of Gujarat Teacher Educator Guide Association.

2. (A) Answer the following questions : 14
- (a) By giving full form of DIET, give the names of all departments of the same and state one function of each of them.
 - (b) State minimum required educational qualification of the principal and professors of all the subjects of secondary teacher training institute according to latest regulations of NCTE.

OR

- (a) Explain any seven roles of teacher educator outside the classroom.
 - (b) Explain the functions of university department of education.
- (B) Answer any **three** of the following questions. 3
- (a) In which cities regional offices of NCTE were situated ?
 - (b) State two roles of HRDC of UGC in professional development of teacher educators.
 - (c) State any two limitations of secondary teacher training.
 - (d) State any two limitations of teacher educator organisation.
 - (e) How many hours in a week, the secondary teacher training institute has to work ?

SECTION – II

3. (A) Answer the following questions : 14
- (a) By writing the meaning of extension service centre, explain any six objectives of the same.
 - (b) By explaining the meaning of in-service training programme of the teachers, explain any six objectives of the same.

OR

(a) Write a problem for educational research keeping in mind the 'teacher educators' and write a research proposal keeping in mind the following points.

- (i) Objectives of Study,
- (ii) Hypotheses or Research Questions,
- (iii) Importance of the Study,
- (iv) Limitations of the Study

(b) Explain the methods of continuing education of teacher educators.

(B) Answer any **four** of the following questions. **4**

(a) Should the competitive exam of the candidates of the job for teachers be taken after the training of B.Ed. ? Why ? Give any two reasons in support of your answer.

(b) State any two utilities of internship programme of B.Ed.

(c) What contribution should the teacher give in cultural field ? State any two points.

(d) State the major evil of teacher training in the context of trainees at present.

(e) State any two problems experienced by you during the training of B.Ed.

(f) Explain the meaning of special education.

4. (A) Answer the following questions. **14**

(a) Stating the problems of admission procedure for teacher training programme, give remedies to remove them.

(b) Explain any seven limitations of in-service training programme of teachers.

OR

(a) Which works should the teacher educators do to increase their professional competency ? Explain any seven works.

(b) Explain any seven steps to be taken to make the primary teachers in-service training effective.

(B) Answer any **three** of the following questions.

3

- (a) State any two limitations of extension service centre.
 - (b) State the meaning of profession.
 - (c) State any two administrative problems of teacher training institutes.
 - (d) State the minimum required educational qualification to be a teacher of physical education in secondary school.
 - (e) What should the secondary teachers do to increase their professional ability ? State two points.
-